

Leman Karaosmanoğlu 8 yıl önce yitirdiğimiz bir edebiyat ustasını anlattı

«EŞİM YAKUP KADRI...»

«Yakup yazarken çok titizdi. Stilistti.

Ahenge dikkat ederdi.»

«Yazdıklarından hiçbirini beğenmememişti.

Ama 'Kiralık Konak'ın Seniha'sının önemli bir yeri vardı onun için. Seniha Hanım gerçekten yaşıyor muydu ne?»

«Hem bana bunları niye soruyorsunuz?

Yakup'u tanıyan hanımları bulun, onlarla beni konuşun. Ben yalnızca karısıyım!»

Yakup Kadri Karaosmanoğlu ve eşi Leman Karaosmanoğlu 1951'de Milano'da (Üstte) ve 1970'de İzmir'in Çeşme'sinde.

NİLGÜN TARKAN

MENSUR şiirleri, makaleleri, hikâyeleri, romanları ile tanınan "siyasette devletçiliği, sanatta devrimciliği ve realizmi benimseyen" devrin önemli dergilerinden "Kadro"nun kurucularından Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun ölümünün üzerinden sekiz yıl geçti. 1974 yılının Aralık ayında 85 yaşında iken ölen Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nu, 51 yıllık eşi Leman Hanım'ın ağzından dinlemek isteyince şu yanıtları aldık:

"Yakup'la, ağabeyim Burhan Belge vasıtasıyla tanıştık. Bir gün ağabeyim beni arkadaşlarının evine götürmek istedi. "Benim işim ne? Ben niye gidiyorum?" dedim. "Canım, kardeşim olduğumu duymuşlar, seninle de tanışmak istediler" diye cevap verdi. Beraberce Falih Rıfkı'lara çaya gittik. Yakup da orada kalyormuş. "Erenler Bağı" ve "Kiralık Konak" yazarı olarak kitaplarından tanıdığım Yakup Kadri ile karşılaştım. Geldi yanıma oturdu. Konuşması hoş, sesi hoş... Biz sohbetle başladık. Akşam evden ayrıldık. Bana bir mektup yazdı. Mektup hitapsızdı, benim de ona yazdığım mektup hitapsızdı çünkü hitap faslından hiç hoşlanmazdım. Bir yıl kadar mektuplaştık. Ben İstanbul'da iken o Ankara'da oturuyordu. Ben bir ara babama bir tezkere bırakarak Ankara'ya kaçtım. Beraberimde benimle birlikte büyüyen bir çocuk vardı. Amacım Ankara'da tedavi olmağı. Yakup'a telgraf çektim, o da Ruşen Eşref'lerin evinde kalyormuş. Telgrafı Falih Rıfkı alıp Yakup'a haber ver-

miş. Trenimiz istasyona girdi bir baktık karşılamaya kimse gelmemiş.

YAKUP SIRIL SIKLAM

Kısa bir süre sonra Yakup sıril sıklam görüldü. O zamanlar pek vasıta olmadığı için Çankaya'dan gara lapa lapa kar altında yürüyerek gelmiş. Evlerine gittik. Ruşenler de karı-koca geldiler. Biz evin üst katında kaldık Kaldığımız sürede baktım sürekli oyun oynuyorlar. Kâğıt oyunu. Remi mi diyorlar, öyle bir şey. Ben de değil oyun bilmek, kâğıdı tanımam bile. Evimizde kâğıt olmadığından değil, —babaannem sekiz deste ile bezik oynardı — bilmediğimden. Ben de onlarla gece saat 11.00-12.00'ye kadar oturur sonra yatarım, sıkıldım da... Bir gün "Yakup" dedim, "Seni bana yanlış tanıtmışlar", Merakla "Nasıl?" diye sordu. "Hep çapkınlığından sözdeleirdi ama, sen aslında tam bir kumarbazmışsın!" Hayret ve şaşkınlık dolu bir sesle bağırdı "Falih duyuyor musun sevgilim neler diyor?" Buna karşılık bana "Sende biraz maymunluk var galiba" dedi. Bu kez ben şaşırdım ama "Tabii değil mi? Hepimizde maymunluk vardır." diye karşılık verdim. "Belli" dedi "Et yemezsin, meyve, sebze, salata yersin" Ne yapayım, Ankara'da o zamanlar keçi eti yeniyordu. Ben de ağzıma koymazdım. Yakup devam etti: "Sende ördeklik de var, ördeklik..." Nedenini sormadım, çünkü biliyordum. Ben her gün banyo yapardım. Hatta şimdi ürtiker olduğu söylenen hastalığıma da ona bağlıyorlar. Çok yıkandığım için derimde yağ kalmamış..."

"Yakup, yazarken çok titizdi. Zaten yazısı rahat değildi, çok dikkat ederdi. Çünkü edebiyatçı idi. Stilistti. Ahenge dikkat ederdi Yazdığımı yüksek sesle okur, beğenmediği kelimeleri atar, yerine yenisini koyardı.

Yakup yazdıklarının hiçbirini beğenmemişti. Ama "Kiralık Konak"ın önemli bir yeri vardı onun için. Oradaki Seniha Hanım gerçekten yaşıyor muydu ne? Hem bana bunları niye soruyorsunuz? Yakup'u tanıyan hanımları bulun, onlarla beni konuşun. Ben yalnızca karısıyım.

Bakın Kültür Bakanlığı'na yayınlanan "Atatürk" adlı kitabın ithafına "Canım karıcığım, büyük ve asil aşkınla kalplerimizin bir kere daha birleştiği Atatürk'e dair bu kitabım, bir parça da senin eserindir."

Görüyor musunuz? Atatürk'e olan ortak sevgimizin güçlülüğünü...

Mevhibe Hanım'a gittiğimde oradaki konuklardan birisi soru bana "Nasılısınız?" diye... Cevap verdim "Kâseye üç fiske vurun, ses getirecek biçimde. Fiskelerden ilki: Anadolu Ajansı meselesi. Yakup'un Anadolu Ajansı'ndaki hissesi kaldırıldı. İkincisi babam Asaf Bey'in Ermenilerle ilgili anıları beş yıldır Türk Tarih Kurumu'nda bekliyor, basılmak için. Daniş Tunahgil'in öldürülmesi üzerine, kurum bu hatıraları istemişti. Basılmadı, anlaşılan 20 şehit değil 100 şehit lazım bunların basılması için. Üçüncüsü, Atatürk'ü tanıtmak için bunca masraf edildi, dışarıdan insanlar çağrıldı, konferanslar verildi, toplantılar düzenlendi milyonlarca lira dö-küldü. Bu para ile bizi tanıtan kitaplar basılmaydı, "Yaban" basılmalıydı. Örneğin, "Yabana" bakıp 500 yıl sonra Anadolu'yu anlamak mümkündür."

